ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 7ης Δεκεμβρίου 1995 *

Στην υπόθεση C-449/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Østre Landsret (Δανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Rockfon A/S

και

Specialarbejderforbundet i Danmark, η οποία ενεργεί ως εντολοδόχος του Søren Nielsen κ.λπ.,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 1 της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, P. Jann και L. Sevón, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Specialarbejderforbundet i Danmark, η οποία ενεργεί για λογαριασμό του Søren Nielsen κ.λπ., εκπροσωπούμενη από τον Jens B. Bjørst, δικηγόρο,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Patrick Duray, αναπληρωτή σύμβουλο στη νομική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον John Collins, Assistant Treasury Solicitor,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους Anders Christian Jessen, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και José Juste Ruiz, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στη Νομική Υπηρεσία της,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Specialarbejderforbundet i Danmark και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 1995,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Νοεμβρίου 1993, το Østre Landsret υπέβαλε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 1 της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 44, στο εξής: οδηγία).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Rockfon A/S και της Specialarbejderforbundet i Danmark (της ενώσεως ειδικευμένων εργατών της Δανίας, στο εξής: SID) που αφορά την απόλυση ορισμένων μισθωτών, η οποία πραγματοποιήθηκε χωρίς να τηρηθούν οι διαδικασίες πληροφορήσεως και διαβουλεύσεων τις οποίες προβλέπει η οδηγία.

3 Σκοπός της οδηγίας είναι η ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων. Για τον λόγο αυτόν η οδηγία επιβάλλει στον εργοδότη διάφορες υποχρεώσεις, με σκοπό την αποφυγή ή τον περιορισμό των ομαδικών απολύσεων μέσω της έγκαιρης πραγματοποιήσεως διαβουλεύσεων με τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, μέσω της παρεμβάσεως των αρμόδιων δημόσιων αρχών.

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Για την εφαρμογή της παρούσης οδηγίας:

α) Ως "ομαδικές απολύσεις" νοούνται οι απολύσεις που πραγματοποιούνται από έναν εργοδότη για ένα ή περισσότερους λόγους, οι οποίοι δεν έχουν σχέση με το πρόσωπο των εργαζομένων, εφόσον ο αριθμός των απολύσεων ανέρχεται, ανάλογα με την επιλογή των κρατών μελών:

— είτε, για περίοδο 30 ημερών:

1. τουλάχιστον σε 10, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως περισσότερους από 20 και λιγότερους από 100 εργαζομένους·

2. τουλάχιστον σε 10 % του αριθμού των εργαζομένων, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 εργαζομένους·

3. τουλάχιστον σε 30, σε επιχειρήσεις που απασχολούν συνήθως τουλάχιστον 300 εργαζομένους·

— είτε, για περίοδο 90 ημερών, τουλάχιστον σε 20, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνήθως απασχολουμένων στις επιχειρήσεις αυτές.»

5 Η οδηγία μεταφέρθηκε στο δανικό δίκαιο με τον νόμο υπ' αριθ. 38 της 26ης Ιανουαρίου 1977, περί τροποποιήσεως του νόμου περί προστασίας της εργα-

σίας και ασφαλίσεως κατά της ανεργίας (lov nr. 38 af 26 januar 1977 om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, στο εξής: δανικός νόμος), ο οποίος έχει τροποποιηθεί επανειλημμένα. Οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας μεταφέρθηκαν στο δανικό δίκαιο με την ενσωμάτωσή του στο κεφάλαιο 5a, του νόμου αυτού, του οποίου το άρθρο 23a έχει ως εξής (δεδομένου ότι το Βασίλειο της Δανίας επέλεξε την πρώτη εναλλακτική λύση):

— άρθρο 23a, παράγραφος 1:

«Το κεφάλαιο αυτό εφαρμόζεται ως προς τις απολύσεις στις οποίες προβαίνει ο εργοδότης για έναν ή περισσότερους λόγους που δεν μπορούν να καταλογιστούν στον ίδιο τον μισθωτό, όταν ο αριθμός των σχεδιαζομένων απολύσεων, εντός χρονικού διαστήματος 30 ημερών, αφορά:

1) τουλάχιστον 10 μισθωτούς, σε επιχειρήσεις οι οποίες συνήθως απασχολούν πλέον των 20 και λιγότερους από 100 μισθωτούς,

2) τουλάχιστον 10 % του αριθμού των μισθωτών σε επιχειρήσεις οι οποίες συνήθως απασχολούν τουλάχιστον 100 και λιγότερους από 300 μισθωτούς,

3) τουλάχιστον 30 μισθωτούς σε επιειρήσεις που συνήθως απασχολούν τουλάχιστον 300 μισθωτούς.»

— Άρθρο 23a, παράγραφος 3:

«Ο Υπουργός Εργασίας μπορεί, κατόπιν διαβουλεύσεως με την επιτροπή επιλύσεως εργατικών διαφορών, να θεσπίσει λεπτομερείς διατάξεις ως προς τον υπολογισμό του αριθμού των μισθωτών κατά το άρθρο 23a, παράγραφος 1, και να καθορίσει τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται προκειμένου να διαπιστώνεται αν υφίσταται επιχείρηση κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου.»

6 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι διατάξεις με τις οποίες μεταφέρθηκε στη δανική νομοθεσία το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας παρέμειναν αμετάβλητες, παρά τις αλλεπάλληλες τροποποιήσεις των κειμένων.

7 Κατά το άρθρο 102 του δανικού νόμου, οι παραβάσεις των διατάξεων περί πληροφορήσεως και διαβουλεύσεων τιμωρούνται με την επιβολή προστίμου και ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει στους θιγόμενους μισθωτούς αποζημίωση ίση με τον μισθό που θα δικαιούνταν για τις 30 ημέρες που ακολουθούν την ημερομηνία της απολύσεως.

8 Ο Υπουργός Εργασίας της Δανίας εξέδωσε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 23a, παράγραφος 3, του δανικού νόμου, την απόφαση υπ. αριθ. 74, της 4ης Μαρτίου 1977 (bekendtgørelse nr. 74 af 4 marts 1977), περί της εννοίας της επιχειρήσεως και του υπολογισμού του αριθμού των μισθωτών στο πλαίσιο των ομαδικών απολύσεων.

9 Η έννοια της επιχειρήσεως ορίζεται στα άρθρα 2 έως 4 της ανωτέρω αποφάσεως. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1:

«Ως επιχείρηση σε σχέση με το κεφάλαιο 5a του νόμου νοείται μια μονάδα η οποία παράγει, αγοράζει ή πωλεί εμπορεύματα ή παροχές υπηρεσιών (π.χ. εργοτάξιο, εργοστάσιο, ναυπηγεία, κατάστημα, γραφείο ή αποθήκη) και η οποία διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις βλ. άρθρο 23a, παράγραφος 1, του νόμου.»

10 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η απόφαση αυτή καταργήθηκε στη συνέχεια από την 1η Δεκεμβρίου 1990 και αντικαταστάθηκε με την απόφαση υπ. αριθ. 755, της 12ης Νοεμβρίου 1990 (bekendtgørelse nr. 755 af 12 november 1990), περί της εννοίας της επιχειρήσεως και του υπολογισμού του αριθμού των μισθωτών σε

περίπτωση ομαδικής απολύσεως. Η τελευταία αυτή υπουργική απόφαση περιέχει, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, την εξής διάταξη σχετικά με την έννοια της επιχειρήσεως:

«Έννοια της επιχειρήσεως.

Άρθρο 2.

1. Ως επιχείρηση σε σχέση με το κεφάλαιο 5a του νόμου νοείται μια μονάδα η οποία παράγει, αγοράζει ή πωλεί εμπορεύματα ή παροχές υπηρεσιών (π.χ. εργοτάξιο, εργοστάσιο, ναυπηγεία, κατάστημα, γραφείο ή αποθήκη) και η οποία διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις κατά την έννοια του άρθρου 23a, παράγραφος 1. Μια μονάδα, η οποία έχει τη μορφή θυγατρικής εταιρίας (βλ. το άρθρο 2 του νόμου περί μετοχικών εταιριών και το άρθρο 2 του νόμου περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης), καθώς και άλλες μονάδες με αντίστοιχο σύνδεσμο προς τη μητρική εταιρία θεωρούνται εν πάση περιπτώσει ως επιχειρήσεις κατά το κεφάλαιο 5a, ακόμη και όταν η διεύθυνση της θυγατρικής εταιρίας δεν μπορεί να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις.»

11 Η εταιρία Rockfon A/S (στο εξής: Rockfon) είναι εταιρία παραγωγής και εμπορίας μονωτικών υλικών που έχουν ως βάση τον υαλοβάμβακα. Ανήκει στον πολυεθνικό όμιλο Rockwool, ο οποίος το 1989 απασχολούσε συνολικά 5 300 εργαζομένους, από τους οποίους τους 1 435 στη Δανία.

12 Η Rockfon και τρεις άλλες εταιρίες παραγωγής του ομίλου αυτού, οι οποίες είναι επίσης εγκατεστημένες στο Hedehusene (Δανία), δηλαδή η Rockment A/S, η Conrock A/S και η Rockwool A/S, έχουν μια κοινή υπηρεσία προσωπικού, αρμόδια για τις προσλήψεις και τις απολύσεις, η οποία αποτελεί τμήμα της Rockwool A/S. Σύμφωνα με μια εσωτερική οδηγία του 1985 σχετικά με τις απολύσεις και τις εκούσιες αποχωρήσεις, η οποία ισχύει και για τις τέσσερις εταιρίες παραγωγής, κάθε απόφαση περί απολύσεως πρέπει να λαμβάνεται σε συ-

νεργασία με την υπηρεσία προσωπικού της Rockwool A/S. Οι επικεφαλής των μονάδων αποφασίζουν, από κοινού με την υπηρεσία αυτή, ποιοι εργαζόμενοι θα απολυθούν ή θα μετακινηθούν σε άλλο τμήμα. Σε περίπτωση που αντιμετωπίζεται το ενδεχόμενο απολύσεως πλειόνων μισθωτών λόγω ελλείψεως εργασίας, ο επικεφαλής της μονάδας πρέπει να ενημερώσει τον εκπρόσωπο του προσωπικού του οικείου τμήματος και συγχρόνως να ζητήσει από την υπηρεσία προσωπικού τη διαβεβαίωση ότι δεν υφίσταται υπέρβαση των κοινοτικών ποσοστών.

13 Μεταξύ της 10ης και της 28ης Νοεμβρίου 1989, η Rockfon απέλυσε 24 ή 25 από τους 162 εργαζομένους της. Η Rockfon ούτε είχε διαβουλευθεί προηγουμένως με τους απολυθέντες ούτε είχε πληροφορήσει εγγράφως για τις απολύσεις την αρμόδια αρχή. Δεν αμφισβητείται ότι, αν θεωρηθεί ότι η Rockfon αποτελεί αυτοτελή «επιχείρηση», οι απολύσεις πραγματοποιήθηκαν χωρίς να τηρηθούν οι προϋποθέσεις διαβουλεύσεων που θέτει το κεφάλαιο 5a του δανικού νόμου, ο οποίος μετέφερε την οδηγία στη δανική νομοθεσία.

14 Κατόπιν των απολύσεων αυτών, η SID, ενεργούσα ως εντολοδόχος δεκατεσσάρων από τους απολυθέντες μισθωτούς, κίνησε κατά της Rockfon διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας ζήτησε την καταβολή αποζημιώσεως για παράβαση των εθνικών διατάξεων περί ομαδικών απολύσεων.

15 Η υπόθεση εξετάστηκε κατ' αρχάς από την αρμόδια για την αγορά εργασίας επιτροπή ισομερούς εκπροσωπήσεως, η οποία αποφάνθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1989 ότι η Rockfon αποτελεί τμήμα μιας μεγαλύτερης επιχειρήσεως, του ομίλου Rockwool, και ότι συνεπώς οι απολύσεις των εργαζομένων στη Rockfon έπρεπε να θεωρηθούν ότι πραγματοποιήθηκαν από επιχείρηση που απασχολεί περισσότερους από 300 μισθωτούς. Η ανωτέρω επιτροπή κατέληξε συνεπώς ότι η Rockfon δεν είχε παραβεί τον νόμο, αφού ο νόμος δεν επιβάλλει στις απασχολούσες περισσότερους από 300 μισθωτούς επιχειρήσεις την υποχρέωση τηρήσεως διαδικασιών πληροφορήσεως και διαβουλεύσεων παρά μόνο σε περίπτωση απολύσεως 30 τουλάχιστον μισθωτών εντός 30 ημερών.

16 Η SID άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του οργανισμού απασχολήσεως εργατικού δυναμικού, ο οποίος επικύρωσε την απόφαση της επιτροπής ισομερούς εκπροσωπήσεως. Κατόπιν αυτού, η SID ενήγαγε την Rockfon ενώπιον του Byret i Tåstrup.

17 Ενώπιον του Byret η Rockfon αναγνώρισε ότι αποτελεί αυτοτελή επιχείρηση παραγωγής, αλλά ισχυρίστηκε ότι δεν αποτελεί επιχείρηση υπό την έννοια του δανικού νόμου και της προαναφερθείσας αποφάσεως υπ' αριθ. 74, επειδή αρμόδια για τις προσλήψεις και τις απολύσεις είναι μια άλλη εταιρία του ομίλου. Το Byret i Tåstrup αποφάνθηκε εντούτοις ότι η κοινή υπηρεσία προσωπικού που έχει συσταθεί εντός του ομίλου Rockwool έχει απλώς συμβουλευτικό χαρακτήρα και ότι η ίδια η Rockfon είναι αρμόδια να προβαίνει σε απολύσεις. Με απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 1992, το Byret έκρινε ότι η Rockfon αποτελεί «επιχείρηση» υπό την έννοια του δανικού νόμου και την υποχρέωσε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 a, παράγραφος 2, του νόμου αυτού, να καταβάλει αποζημίωση στους απολυθέντες για παράβαση των διατάξεων περί πληροφορήσεως και διαβουλεύσεων.

18 Η Rockfon άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του Østre Landsret και ζήτησε να μεταρρυθμιστεί η απόφαση υπέρ αυτής. Η Rockfon υποστήριξε, όπως και πρωτοδίκως, ότι δεν διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις και ότι συνεπώς δεν αποτελεί «επιχείρηση» υπό την έννοια του δανικού νόμου. Οι διάδικοι ενώπιον του Østre Landsret ζήτησαν την παραπομπή της υποθέσεως στο Δικαστήριο.

19 Δεδομένου ότι ο δανικός νόμος περί προστασίας της εργασίας μετέφερε την οδηγία στη δανική νομοθεσία, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατ' ουσία ποια είναι η έννοια του όρου «επιχείρηση», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοχείο α', της οδηγίας, σε περίπτωση όπως η προκειμένη. Για τον λόγο αυτό ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 1 της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφο-

ρούν τις ομαδικές απολύσεις, την έννοια ότι δεν επιτρέπεται δύο ή περισσότερες συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις ενός ομίλου, από τις οποίες η μία δεν ασκεί αποφασιστική επιρροή στην άλλη ή τις άλλες, να δημιουργήσουν ένα κοινό όργανο προσλήψεων και απολύσεων, οπότε, π.χ., απολύσεις σε μια από τις εταιρίες μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο με την έγκριση του οργάνου αυτού, με συνέπεια να πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων στις εταιρίες για τον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων με βάση το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας;»

20 Με το προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο θέτει δύο διαφορετικά ζητήματα. Πρώτον, ερωτά αν το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας κωλύει δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ενός ομίλου να δημιουργούν μια κοινή υπηρεσία προσλήψεων και απολύσεων, χωρίς την έγκριση της οποίας δεν μπορεί να προβαίνει σε απολύσεις καμία από τις επιχειρήσεις αυτές. Δεύτερον, ερωτά αν, υπό τις περιστάσεις αυτές, ο όρος «επιχείρηση» του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας έχει την έννοια ότι καλύπτει το σύνολο των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν αυτή την υπηρεσία προσλήψεων ή απολύσεων ή αν, αντίθετα, κάθε επιχείρηση στην οποία εργάζονταν συνήθως οι απολυθέντες πρέπει να χαρακτηρισθεί ως «επιχείρηση».

21 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος, αρκεί η διαπίστωση ότι η οδηγία αποβλέπει μόνο στη μερική εναρμόνιση των διαδικασιών των ομαδικών απολύσεων και δεν έχει ως σκοπό να περιορίσει την ελευθερία των επιχειρήσεων να οργανώνουν τις δραστηριότητές τους και να διαμορφώνουν την αρμόδια για θέματα προσωπικού υπηρεσία τους κατά τον τρόπο που θεωρούν ότι εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες τους. Συγκεκριμένα, το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', ορίζει την έννοια της ομαδικής απολύσεως και προσδιορίζει έτσι το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, αλλά δεν θέτει κανένα κανόνα σχετικά με την εσωτερική οργάνωση των επιχειρήσεων ή τη διαχείριση του προσωπικού.

22 Κατά συνέπεια, επί του σημείου αυτού στο αιτούν δικαστήριο πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν κωλύει δύο ή περισσότερες συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις ενός ομίλου, από τις οποίες όμως καμία δεν ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της άλλης ή των άλλων, να δημιουργούν μια κοινή υπηρεσία προσλήψεων και απολύσεων, με συνέπεια, μεταξύ άλλων, να μην μπορεί καμία από τις επιχειρήσεις αυτές να προβαίνει σε απολύσεις χωρίς την έγκριση της υπηρεσίας αυτής.

23 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος, πρέπει κατ' αρχάς να τονιστεί ότι η οδηγία δεν ορίζει την έννοια της «επιχειρήσεως».

24 Η εταιρία Rockfon υποστηρίζει εν προκειμένω ότι δεν αποτελεί «επιχείρηση» υπό την έννοια της οδηγίας, επειδή δεν διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις και συνεπώς δεν πληροί την προϋπόθεση που θέτει η απόφαση υπ' αριθ. 74 για την ύπαρξη «επιχειρήσεως». Κατά τη Rockfon, για τον υπολογισμό των εργαζομένων κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, πρέπει να ληφθούν υπόψη όλοι οι εργαζόμενοι των τεσσάρων εταιριών και όχι μόνον ο αριθμός των δικών της εργαζομένων.

25 Επ' αυτού πρέπει να τονιστεί ότι η έννοια «επιχείρηση», όπως χρησιμοποιείται στην οδηγία, αποτελεί έννοια του κοινοτικού δικαίου και δεν μπορεί να οριστεί με παραπομπή στις νομοθεσίες των κρατών μελών.

26 Οι όροι που χρησιμοποιούνται στο κείμενο της οδηγίας στις διάφορες γλώσσες για την απόδοση της ανωτέρω έννοιας εμφανίζουν ορισμένες διαφορές: στα γερμανικά χρησιμοποιείται ο όρος Betrieb, στα αγγλικά ο όρος establishment,

στα δανικά virksomhed, στα ισπανικά centro de trabajo, στα φινλαδικά yritys, στα γαλλικά établissement, στα ελληνικά «επιχείρηση», στα ιταλικά stabilimento, στα ολλανδικά plaatselijke eenheid, στα πορτογαλικά estabelecimento και, τέλος, στα σουηδικά arbetsplats.

27 Από τη σύγκριση των χρησιμοποιούμενων όρων προκύπτει ότι το εννοιολογικό περιεχόμενό τους είναι διαφορετικό: οι όροι αυτοί δηλώνουν, ανάλογα με την περίπτωση, την εγκατάσταση, την επιχείρηση, το εργασιακό κέντρο, την τοπική μονάδα ή τον χώρο εργασίας.

28 Από την απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1977, 30/77, Bouchereau (Συλλογή τόμος 1977, σ. 617, σκέψη 14), προκύπτει ότι οι διάφορες γλωσσικές αποδόσεις ενός κοινοτικού κειμένου πρέπει να ερμηνεύονται ομοιόμορφα και ότι, επομένως, όταν υφίσταται διάσταση μεταξύ των αποδόσεων αυτών, η επίδικη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση με τη γενική οικονομία και τον σκοπό της ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί μέρος.

29 Η οδηγία εκδόθηκε βάσει των άρθρων 100 και 117 της Συνθήκης ΕΟΚ, η τελευταία δε αυτή διάταξη αφορά την υποχρέωση των κρατών μελών να προαγάγουν τη βελτίωση των όρων διαβιώσεως και εργασίας του εργατικού δυναμικού κατά τρόπο που να επιτρέπει την εναρμόνισή τους με στόχο την πρόοδο. Από την πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας προκύπτει ότι σκοπός της είναι ακριβώς η ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση ομαδικών απολύσεων.

30 Επ' αυτού ενδείκνυνται δύο παρατηρήσεις. Πρώτον, αν γινόταν δεκτή η προτεινόμενη από την Rockfon ερμηνεία της εν λόγω έννοιας, οι εταιρίες που θα ανήκαν στον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων θα μπορούσαν, αναθέτοντας τη λήψη των αποφάσεων περί απολύσεων σε ειδικό προς τούτο όργανο, να καθιστούν δυσχερέστερη την υπαγωγή τους στην οδηγία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα είχαν επίσης τη δυνατότητα να διαφεύγουν της υποχρεώσεως τηρήσεως ορισμένων διαδικασιών που προστατεύουν τους εργαζομένους, οπότε σημαντικές ομάδες εργαζομένων θα μπορούσαν να στερηθούν το δικαίωμα να ενημερώνονται και να διατυπώνουν την άποψή τους, το οποίο τους παρέχει κανονικά η οδηγία. Η ερμηνεία αυτή είναι συνεπώς ασυμβίβαστη προς τον σκοπό της οδηγίας.

31 Στη συνέχεια πρέπει να υπομνηστεί ότι το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η εργασιακή σχέση χαρακτηρίζεται ουσιαστικά από τον σύνδεσμο που υπάρχει μεταξύ του εργαζομένου και του τμήματος της επιχειρήσεως στην οποία έχει τοποθετηθεί για να ασκεί τα καθήκοντά του (απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1985, 186/83, Botzen κ.λπ., Συλλογή 1985, σ. 519, σκέψη 15).

32 Κατά συνέπεια, ως «επιχείρηση», υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, νοείται, ανάλογα με τις περιστάσεις, η μονάδα στην οποία οι απολυθέντες εργαζόμενοι ήσαν τοποθετημένοι για να ασκούν τα καθήκοντά τους. Για τον ορισμό της έννοιας της «επιχειρήσεως» δεν έχει σημασία αν η εν λόγω μονάδα διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις.

33 Η ορθότητα της ερμηνείας αυτής αποδεικνύεται από το γεγονός ότι στην αρχική πρόταση οδηγίας, η οποία είχε υποβληθεί από την Επιτροπή, χρησιμοποιούνταν, για την απόδοση του όρου «επιχείρηση», η γαλλική λέξη entreprise και ότι η έννοια αυτή οριζόταν στο άρθρο 1, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, της προτάσεως ως «τοπική μονάδα εργασίας» (unité locale d'emploi). Το Συμβούλιο όμως αποφάσισε να αντικαταστήσει τον όρο entreprise με τον όρο établissement, οπότε ο ορισμός που περιείχε αρχικά η πρόταση κρίθηκε περιττός και απαλείφθηκε.

34 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ως «επιχείρηση», υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας, νοείται, ανάλογα με τις περιστάσεις, η μονάδα στην οποία οι απολυθέντες εργαζόμενοι ήσαν τοποθετημένοι για να ασκούν τα καθήκοντά τους. Για τον ορισμό της έννοιας της «επιχειρήσεως» δεν έχει σημασία αν η εν λόγω μονάδα διαθέτει διεύθυνση δυναμένη να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις.

Επί των δικαστικών εξόδων

35 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Βελγική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 1993 το Østre Landsret, αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 75/129/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 1975, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις, έχει την έννοια ότι δεν κωλύει δύο ή περισσότερες συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις ενός ομίλου, από τις οποίες όμως καμία δεν ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της άλλης ή των άλλων, να δημιουργούν μια κοινή υπηρεσία προσλήψεων και απολύσεων, με συνέπεια, μεταξύ άλλων, να μην μπορεί καμία από τις επιχειρήσεις αυτές να προβαίνει σε απολύσεις χωρίς την έγκριση της υπηρεσίας αυτής.

2) Ως «επιχείρηση», υπό την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α', της ανωτέρω οδηγίας, νοείται, ανάλογα με τις περιστάσεις, η μονάδα στην

οποία οι απολυθέντες εργαζόμενοι ήσαν τοποθετημένοι για να ασκούν τα καθήκοντά τους. Για τον ορισμό της έννοιας της «επιχειρήσεως» δεν έχει σημασία αν η εν λόγω μονάδα διαθέτει διεύθυνση που μπορεί να προβαίνει αυτοτελώς σε ομαδικές απολύσεις.

Edward Sevón Jann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Δεκεμβρίου 1995.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος

D. A. O. Edward